

1 באוגוסט, 2019

לכבוד
מר ראובן אדרעי
מנהל לשכת שירות התעסוקה
רחוב יפו 21
ירושלים

באמצעות דוא"ל: reuvened@ies.gov.il

שלום רב,

הנדון: סגירת לשכת התעסוקה במרכז העיר בפני תושבי ירושלים המזרחית הפלסטינים

1. בשם האגודה לזכויות האזרח בישראל וארגון העובדים מען אנו פונים אליך בדרישה ליישם את התחייבויות שירות התעסוקה בבג"ץ 1326/17 **אבו עודה נ' מנהל אגף לשכות רשות האוכלוסין וההגירה**, ולהעניק שירותים לדורשי עבודה חדשים תושבי ירושלים המזרחית בלשכה במערב העיר. עוד נבקש לאייש את הלשכה בפקידים דוברי ערבית או מתורגמנים מקצועיים במטרה להנגיש את שירותי הלשכה לפונים הפלסטינים, וכן לעדכן בהתאם את המידע המופיע באתר האינטרנט של שירות התעסוקה ואת הפקידים של שירות התעסוקה המעניקים שירות טלפוני בקו הארצי.
2. במסגרת העתירה בבג"ץ אבו עודה, אשר עסקה בעומס הרב ובתנאי ההמתנה הקשים והצפיפות מהם סובלים באופן יומי באי לשכת רשות האוכלוסין ולשכת התעסוקה בוואדי אלג'וז בירושלים המזרחית, שחולקות את אותו מבנה, הוגשה ביום 21.6.2018 תגובת המשיבים. בתגובה נמסר, כי בהתאם לחוות הדעת של היועץ המשפטי לשירות התעסוקה, אשר אושרה על ידי המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-חוקתי), תושבי ירושלים המזרחית "זכאים לקבל שירות מלא בלשכות שירות התעסוקה הפרושות במערב העיר", שעד כה היו סגורות בפניהם (להלן: **ההנחיה החדשה**). בירושלים קיימות שתי לשכות שירות תעסוקה בלבד, אחת בוואדי אלג'וז והשנייה ברחוב יפו.
3. עוד נמסר בתגובה כי לאחר ישיבה במשרד המשפטים, שהתקיימה ביום 5.6.2018, בה השתתפו נציגי היועץ המשפטי לממשלה ונציגי שירות התעסוקה, הובהר והוסכם לפעול בהתאם לחוות הדעת לעיל, וכי ההנחיה האמורה "הופצה לכלל לשכות התעסוקה בירושלים ועובדי הלשכות הונחו בהתאם". כמו כן נמסר, כי מטעמים שונים רק דורשי עבודה חדשים יוכלו לקבל את השירות בלשכות במערב העיר וכי לאחר תקופה תיבדק השפעת ההנחיה מבחינת "איכות השירות הניתן בהן מן ההיבטים של התאמת המשאבים לעלייה הצפויה במספר הפונים, הצורך בתגבור בכוח האדם ככל שיימצא, וההיבטים הנוספים" (תגובת המשיבים בבג"ץ אבו עודה

מיום 21.6.2019, פסקאות 10-12). בעקבות זאת, אמורה הייתה לשכת התעסוקה לספק שירותים לתושבי ירושלים המזרחית החל מיוני 2018.

4. באותו הליך, ובתשובה לבקשת העותרים לבקשה לפרטים נוספים מיום 29.5.2019, נמסר כי ההגדרה של דורש עבודה חדש היא בהתאם לנוהל הגדרות בסיסיות בהשמה וחלה על "דורש עבודה שאינו פעיל ולא תועדה לו התייצבות מעל שנה מאז שהוגדר כלא פעיל, והגיע לאחת מלשכות השירות על מנת לחדש את פעילותו", או עובד שאף פעם לא נקלט בלשכה. כמו כן נמסר כי "לא ניתן תקציב למינוי פקידים דוברי ערבית בלשכת מערב ירושלים" (תגובת המשיבים לבקשת העותרים לפרטים נוספים מיום 29.5.2019, בג"ץ אבו עודה, פסקאות 9-11).

5. למרות האמור לעיל, דורשי עבודה חדשים תושבי ירושלים המזרחית המתייצבים בלשכה במערב העיר ממשיכים להיתקל בקשיים, ומופנים דרך קבע ללשכה בוואדי אלג'וז. אם לא די בכך, על אף הזמן הרב שעבר ההנחיה החדשה לא פורסמה לציבור. להיפך. באתר לשכת שירות התעסוקה מופיע בדף הפרטים על לשכת התעסוקה במערב העיר, הן בעברית והן בערבית, כי "תושבי מזרח ירושלים מתייצבים בלשכת מזרח ירושלים בכתובת: וואדי ג'וז 49, ירושלים (מתחם מעמוניה)".

6. מדיווחי ארגון העובדים מען עולה, כי פעם אחר פעם נדרשת התערבות נציגי הארגון, בדרך כלל התערבות טלפונית בזמן אמת, כדי שהפונה החדש, תושב ירושלים המזרחית, ייקלט ויקבל שירות במערב העיר. זהו הליך שדורש שכנוע של הפקיד בהנחית שירות התעסוקה החדשה. בכך לא מתמצה מעורבות הארגון. בשל כך שאין בלשכה במרכז העיר פקידים דוברי ערבית או מתורגמנים, בחלק מהמקרים מתווכים עובדי מען בין הפונים לנציגי הלשכה בהליך הקליטה. להלן כמה דוגמאות:

7. ביום 8.1.2019 ליוותה עו"ד יעל פרנקל, נציגת ארגון העובדים מען, את גב' ב', תושבת ירושלים המזרחית, בהליך קליטתה הראשוני בלשכת שירות התעסוקה במערב העיר. עו"ד פרנקל תיווכה בין גב' ב' לפקידה שם, אשר לא הצליחה לתקשר ישירות עם גב' ב' בשל מחסום השפה. הפקידה שאלה את עו"ד פרנקל מדוע גב' ב' לא מתייצבת בלשכה בוואדי אלג'וז. כמו כן, היא תהתה מה תעשה גב' ב' בפעמים הבאות בהם לא תהיה אפשרות לתרגום. בשבוע שעבר ובמסגרת שיחה טלפונית בין עו"ד פרנקל לגב' ב', מסרה האחרונה כי היא מעוניינת בקורס הכשרה לגננות ילדים, אך היא לא יכולה לבקש זאת מהלשכה בשל מחסום השפה עם הפקידים, דבר שפוגע ביכולתה להגשים את עצמה ולהשתלב מחדש בשוק העבודה.

8. ביום 12.3.2019 פנה מר ע', דורש עבודה חדש, ללשכת התעסוקה במערב העיר, אך הפקידה סירבה לקלוט אותו והפנתה אותו ללשכת התעסוקה בירושלים המזרחית. רק לאחר שמר ע' עירב את עו"ד פרנקל טלפונית היא שיכנעה את הפקידה לקלוט אותו בהתאם להנחיה החדשה. בהמשך השיחה עו"ד פרנקל שימשה כמתורגמנית בהליך הקליטה בלשכה. ביום 12.5.2019 התבקש מר ע' לפגוש פקידה בלשכת התעסוקה. הפקידה אשר לא דיברה ערבית לא הצליחה לתקשר איתו והוא שוב ניסה לערב את עו"ד פרנקל טלפונית, אך הפעם הפקידה סירבה לתיווך

וטענה שזו לא דרך אפקטיבית לעבודה וכי "לא מעניינת אותה" ההנחיה החדשה. מעו"ד פרנקל נמסר כי לבסוף נקלטה התייצבותו של מר ע' בלשכה לאחר שנעזרו בפקידה שמדברת משפטים בודדים בערבית, והוא שוחרר לביתו.

9. ביום 3.6.2019 פנה תחקירן השטח של האגודה לזכויות האזרח, תושב ירושלים המזרחית הדובר עברית שוטפת, בעצמו אל לשכת התעסוקה במערב העיר וביקש להירשם כדורש עבודה חדש שם. הפקידה סירבה לקבלו והנחתה אותו לפנות ללשכה בוואדי אלג'וז. הפקידה אף הוסיפה, שיום קודם לכן הפנתה דורש עבודה פלסטיני נוסף, תושב ירושלים, ללשכה בוואדי אלג'וז. כאשר תחקירן האגודה לזכויות האזרח התעקש והסביר לפקידה כי קיימת הנחיה חדשה, שמאפשרת לתושבי ירושלים המזרחית להתייצב גם במערב העיר, השיבה האחרונה כי "אין דבר כזה". יצוין כי פניית התחקירן טלפונית אל לשכת שירות התעסוקה במערב העיר מיום 17.2.2019 נענתה באופן דומה.

10. ביום 29.7.2019 פנה תחקירן השטח טלפונית למוקד המענה הארצי של שירות התעסוקה וביקש לברר האם דורש עבודה חדש מירושלים המזרחית יכול לקבל שירות בלשכה במערב העיר. הפקידה ענתה לו באופן חד משמעי כי לפי הרשום אצלה תושבי ירושלים המזרחית חייבים להתייצב **אך ורק** בלשכה בוואדי אלג'וז וכי הם לא זכאים לקבל שירות כלשהו בלשכת שירות התעסוקה במערב העיר.

11. התנהלות הלשכה במערב העיר סותרת, כאמור, את התחייבויות שירות התעסוקה בבג"ץ אבו עודה, ועומדת בניגוד לחוות הדעת של היועץ המשפטי של שירות התעסוקה אשר אושרה בידי המשנה ליועץ המשפטי לממשלה. המשך הפנייתם של דורשי עבודה מירושלים המזרחית ללשכה בוואדי אלג'וז מהווה אפליה על רקע לאומי וקבוצתי, פוגעת בעיקרון השוויון, ומפרה את הזכות לכבוד ולגישה לשירותים בסיסיים שמספקת המדינה. כמו כן, מתן שירות לקוי ולא נגיש לשפה הערבית לפונים שמתעקשים לקבל שירות בלשכה, ואף מערבים את ארגון העובדים מען בהליך, פוגע בזכות של הפונים לכבוד ובזכותם לעבוד ולחזור אל מעגל העבודה.

12. לאור האמור לעיל, אני פונה אליך ומבקשת:

א. להנחות את כלל העובדים בלשכת התעסוקה במערב העיר לקבל דורשי עבודה חדשים מירושלים המזרחית.

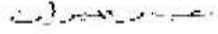
ב. לפרסם הן בלשכת התעסוקה במערב העיר והן בלשכה בוואדי אלג'וז הודעה בערבית ובעברית, לפיה דורשי עבודה חדשים מירושלים המזרחית זכאים לקבל שירות בלשכה ברחוב יפו, ולציין בהודעה מה משמעות ההגדרה "דורש עבודה חדש".

ג. לקלוט פקידים דוברי השפה הערבית ללשכה במערב העיר, ולחלופין להציב בה מתורגמנים מקצועיים.

ד. לתקן ולעדכן בהתאם את המידע המופיע באתר שירות התעסוקה הן בשפה העברית והן בשפה הערבית, כך שיובהר לפונים מירושלים המזרחית שהם זכאים לקבל שירותים בלשכה במערב העיר.

ה. לעדכן את הפקידים בשירות המענה טלפוני הארצי באותה הנחיה.

בכבוד רב,

עביר ג'ובראן דפוור, עו"ד
מנהלת היחידה לזכויות האדם בשטחים הכבושים
האגודה לזכויות האזרח בישראל

העתקים:

מר רמי גראור, מנכ"ל שירות התעסוקה ;
מר רז נזרי, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-חוקתי) ;
סמנכ"ל שירות לקוחות לשירות התעסוקה ;
היועץ המשפטי לשירות התעסוקה ;
מר משה בקר, מנכ"ל שירות התעסוקה בוואדי אלג'וז ;
עו"ד רועי שויקה, מחלקת בג"צים, פרקליטות המדינה.